

OBSAH

Předmluva	5
-----------	---

I. CARSKÉ RUSKO KONCEM XVIII. STOLETÍ

1. VÝVOJ RUSKÉ REVOLUČNÍ IDEOLOGIE. CARISMUS A BURŽOAZNÍ REVOLUCE VE FRANCII

A. N. Radiščev o útisku rolníků statkáři	9
A. N. Radiščev o rolnickém povstání	10
Poznámky Kateřiny II. ke knize A. N. Radiščeva Putěšestvije iz Petěrburga v Moskvu	12
Druhé dělení polsko-litevského státu	13
Přerušení styků s revoluční Francií	14
Zákaz soukromých tiskáren a zřízení cenzury	16

2. VNITŘNÍ A ZAHRANIČNÍ POLITIKA PAVLA I.

Rolnické povstání v devadesátých letech XVIII. století	17
Manifest o zákazu donucovat poddané k práci v neděli	18
Švýcarské tažení A. V. Suvorova	18
Zahraniční politika Pavla I.	19
Plán francouzsko-ruského tažení do Indie	20

II. CARSKÉ RUSKO V PRVNÍ ČTVRTINĚ XIX. STOLETÍ

1. HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ ZEMĚ A HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA CARISMU

Sociální složení obyvatelstva v Rusku na počátku XIX. století	22
První cukrovar v Rusku	24
Rozvoj průmyslu v první čtvrtině XIX. století	25
Vývoz obilí z Ruska v letech 1802–1825	26
Státní rozpočet Ruska na počátku XIX. století	27

2. VNITŘNÍ A ZAHRANIČNÍ POLITIKA (DO ROKU 1812)

a) Vnitřní politika

Nařízení o zákazu otiskovat v listu Vědomosti zprávy o prodeji poddaných bez půdy	31
Nařízení o právu kupců, měšťanů a státních rolníků kupovat půdu	32
Otázka nevolnictví v Neveřejném komitétu	33
Manifest o zřízení Státní rady	34

b) Zahraniční politika

Tylžská spojenecká smlouva	35
----------------------------	----

3. VLASTENECKÁ VÁLKA ROKU 1812. M. I. KUTUZOV. RUSKÁ VOJSKA V ZÁPADNÍ EVROPĚ V LETECH 1813—1814

Válka roku 1812 — národní válka	37
Armáda Napoleona I. na území Bílé Rusi	38
Partyzánská válka	40
Borodinská bitva	43
Hlášení M. I. Kutuzova Alexandrovi I. o příčinách, které způsobily vyklizení Moskvy	48
Ústup armády Napoleona I. z Moskvy	50
Přechod ustupující armády Napoleona I. přes Berezinu	51
Válečné ztráty roku 1812	53
Uvítání ruských vojsk obyvateli Berlína	54
Dobytí Paříže	54

4. REAKCE LET 1815—1825. KOLONIÁLNÍ POLITIKA CARISMU

Smlouva o Svaté alianci	56
Zřízení ministerstva církevních záležitostí a národní osvěty	57
Rolnické hnutí na Donu roku 1820	58
Celkový přehled obchodu s Asií	64
Připojení Gruzie k Rusku	65
„Přidělování území“ kočovným národům Sibíře a Kazachstánu	66

III. POVSTÁNÍ DĚKABRISTŮ

Vnitřní situace v Rusku za vlády Alexandra I.	67
Organizace Svazu spásy	72
„Ústava“ děkabristy N. M. Muravjova	73
Ruská Pravda P. I. Pestěla o zrušení nevolnictví a šlechtického stavu	77
Pravidla Sjednocených Slovanů	81
Manifest k ruskému národu	82
Povstání 14. prosince 1825	83

IV. KRIZE NEVOLNICKÉHO ŘÁDU

1. EKONOMICKÝ VÝVOJ RUSKA VE TŘICÁTÝCH AŽ PADESÁTÝCH LETECH XIX. STOLETÍ

Statkáři a jejich nevolníci v letech 1835—1858	86
Robota a dávky na statkářských panstvích roku 1858	86
Rozvoj průmyslu v Rusku ve druhé čtvrtině XIX. století	87
Carskoselská železnice	87
Vývoz obilí z Ruska v letech 1826—1860	91
Ruský státní rozpočet v letech 1844—1846 a 1853—1855	92

2. MASOVÁ LIDOVÁ Hnutí A VNITŘNÍ POLITIKA CARISMU

Manifest z 12. května 1826 o rolnických bouřích	97
A. S. Puškin pod dozorem Mikulášových četníků	99
Teorie oficiální národnosti	100

b) <i>Názory a projevy českých radikálních demokratů</i>	555
Leták Emanuela Arnolda, „Milí, drazí českoněmečtí bratří!“ (25. března 1848)	555
Pražský večerní list o carovi Mikuláši I. jako záštitě reakce	558
E. Arnold o Výzvě k Slovanům M. A. Bakunina	558
E. Arnold o situaci v Rusku na počátku roku 1849	560
E. Arnold o ruské intervenci na jaře roku 1849 v Uhrách	560
K. Sabina o situaci v Rusku na jaře roku 1849	561

III. ROZVOJ KAPITALISMU A NÁRODNÍHO HNUTÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH (1850—1867)

1. ČESKÁ SPOLEČNOST O RUSKU ZA BACHOVA ABSOLUTISMU (1850—1860)

a) <i>Karel Havlíček o Rusku v letech 1850—1851</i>	563
Rusové	563
Slovanská politika	568
Temno všude, ticho všude, ...co to bude, co to bude?	568
b) <i>Karel Havlíček a dějiny Ruska</i>	569
K. Havlíček F. Palackému 25. srpna 1852 z Brixenu	569
F. Palacký K. Havlíčkovi 18. října 1852 z Prahy	571
K. Havlíček F. Palackému 26. října 1852 z Brixenu	571
K. Havlíček F. Palackému 16. března 1853 z Brixenu do Nizzy	572
c) <i>Ohlas krymské války v letech 1853—1856</i>	573
P. J. Šafařík M. P. Pogodinovi 27. února 1854	574
K. Havlíček A. M. Pinkasovi 8. prosince 1854	574
A. M. Pinkas synovi Soběslavovi 4. února 1855 do Paříže	574
B. Němcová o smrti cara Mikuláše I.	575
V. Hanka o smrti cara Mikuláše I. M. Korfovi v dubnu(?) 1855	575
P. J. Šafařík M. P. Pogodinovi 26. srpna 1855	575
P. J. Šafařík M. P. Pogodinovi 1. října 1856	576
d) <i>Informace české společnosti o carském Rusku v období po krymské válce (1856—1858)</i>	576
Selský stav a nevolnictví v Rusích	576
L. Rittersberg o vnitřní situaci Ruska roku 1857	580
Zrušení nevolnictví v Rusích	580

2. BURŽOAZNÍ REFORMY ŠEDESÁTÝCH LET V RUSKU A ČESKÁ SPOLEČNOST

a) <i>Ohlas zrušení nevolnictví v Rusku roku 1861</i>	583
Český tisk o vyvrcholení příprav k reformám v Rusku	583
Nevolnictví v Rusi	585
Zrušení nevolnictví v Rusku	587
b) <i>Ohlas vnitřní situace v Rusku po zrušení nevolnictví v letech 1861 až 1862</i>	589
Ze zpráv tisku o situaci v Rusku po zrušení nevolnictví	589
Nová doba v Rusku	590
Kolokol o poměrech ruských	591
E[manuel] T[onner], Nynější ruch v Rusích, II. [část]	592
Můžeme-li se od Ruska něčeho nadíti?	594
Ruský socialism	596
Převraty v Rusku	600
Car a Polsko	601

Rusové a slavnost tisíciletí v Novgorodě	602
Ruské noviny proti Hercenovi	604
<i>c) Český tisk o Alexandru I. Gercenovi v letech šedesátých</i>	605
Alexander Herzen	605
Alexandr Hercen (Iskander)	607
Alexander Hercen	611
3. POLSKÉ POVSTÁNÍ ROKU 1863 A SITUACE V RUSKU	
Zpráva o vypuknutí polského povstání	615
Rusko a Polsko	616
Vážná doba	617
F. Palackého Odpověď Boleslanu o polské otázce	618
Fr. L. Rieger o polské otázce	620
Psaní Hilferdingovo k dru Riegrovi o polsko-ruské otázce	621
Tajný ruský spolek Zemlja da Volja	625
K otázce rusínsko-polské	625
Polské povstání a Čechev	626
Reformy v Rusku	628
Slované pozor!	629
4. POUŤ ČECHŮ DO MOSKVV ROKU 1867	
Adolf Patera Vladimíru Ivanoviči Lamanskému 21. dubna 1867	631
J. V. Frič F. Palackému a F. L. Riegrovi v Paříži 6. května 1867	633
Význam moskevské výstavy	634
Z dopisů Emanuela Vávry K. Sabinovi z Petrohradu a z Moskvy roku 1867	635
Hynek Vojáček z Petrohradu 20. května 1867 manželům Mikšíčkovým v Brně	639
Z Denníku Eduarda Grégra. O „poutí“ do Moskvy	640
Do Moskvy	640
Audience u cara	641
Návrat z Moskvy	642
Hlavní naučení z výstavy moskevské	643
Bratří Rusové! posluchači na vysokých školách v Moskvě!	644
Pohled do budoucnosti	645
Josef V. Frič: Otevřený list redakcím českých listů	646
Slovanská idea a nejnovější odpůrcové její	648
Z „ujednání“ v Moskvě roku 1867	650
Z „Prohlášení“ Palackého a Riegra o rozmluvě s Beustem	651

IV. OBDOBÍ NÁSTUPU DĚLNICKÉ TŘÍDY DO POLITICKÉHO ŽIVOTA V ČESKÝCH ZEMÍCH (1867—1900)

1. OHLAS RUSKÉHO REVOLUČNÍHO HNUTÍ V LETECH SEDMDESÁTÝCH A NA POČÁTKU LET OSMDESÁTÝCH U NÁS

<i>a) Zprávy Budoucnosti o sociálně politickém životě Ruska v letech 1874 až 1881</i>	654
<i>b) Z článků Budoucnosti o sociálně politickém životě Ruska v letech 1874 až 1881</i>	663
Ženské v procesu moskevských socialistův	663
Mírná vláda v Rusku	665

Ruské poměry a „národní“ naše časopisectvo	667
L. (adislav) Z. (ápotocký): Nihilisté a jich poměr k socialismu	670
Ruské obecenstvo v líčení ruského pozorovatele	674
2. ZE ZKUŠENOSTÍ A POZNATKŮ P. DURDÍKA A ANTALA STAŠKA ZA JEJICH POBYTU V RUSKU V LETECH SEDMDESÁTÝCH	
Pavel Durdík: Slavjanofilská strana na Rusi	675
Antal Stašek o Rusku a o názorech Čechů na Rusko v letech sedmdesátých	679
3. Z OHLASU RUSKO-TURECKÉ VÁLKY ROKU 1877	
Jenerál Čerňajev v Praze	685
Adresa slovanského studentstva pražských vysokých škol Slovanskému komitétu v Moskvě ze dne 24. dubna 1877	686
Adresa F. L. Riegra I. S. Aksakovovi ze dne 3. května 1877	687
Válka	688
Mladočeská adresa Aksakovovi ze dne 15. června 1877	689
Staročesí o Rusku po nepřívznivé odpovědi Aksakova	690
Národovcům	691
4. ČESKÝ TISK O NIKOLAJI G. ČERNYŠEVSKÉM V LETECH ŠEDESÁTÝCH AŽ OSMDESÁTÝCH	
Ze zpráv Hlasu	692
Ze zpráv Budoucnosti	693
N. G. Černyševský	694
Mikuláš Černyševský	695
5. OHLAS RUSKÉHO REVOLUČNÍHO A DĚLNICKÉHO Hnutí V LETECH OSMDESÁTÝCH A DEVADESÁTÝCH V ČESKÉM DĚLNICKÉM TISKU	
<i>a) Ze zpráv a článků Rovnosti a Hlasu lidu</i>	698
Proces petrohradských revolucionářů	698
Mezinárodní dělnický sjezd a Rusko	699
Sociální demokracie v Rusku	699
Ruský průmysl a proletariát	701
<i>b) Ze zpráv a článků Sociálního Demokrata</i>	702
<i>c) Ze zpráv a článků Práva Lidu v letech 1893—1898</i>	712
Vláda Mikuláše II.	717
Komédie rusko-francouzské	719
Dělnické hnutí v Rusku a carská vláda	723

Chronologický přehled česko-ruských kulturních vztahů a styků
(1790—1900) 726

Jmenný rejstřík 741

Usnesení o zřízení Tajného spolku pro odstranění moci statkářů nad rolníky	101
Uvolnění posesivních dělníků	102
Pověsti o svobodě a rolnické nepokoje roku 1839	104
Dělnické a rolnické nepokoje roku 1848	105
Zpráva o porušování veřejného pořádku rolníky (1836—1855)	108

3. IDEOVÝ BOJ A SPOLEČENSKÝ KVAS TŘICÁTÝCH AŽ ČTYŘICÁTÝCH LET. REVOLUČNÍ DEMOKRATÉ A ŠIŘITELÉ OSVĚTY

Ideové spory v moskevských literárních salónech čtyřicátých let	109
Z deníku A. I. Gercena	118
Vliv V. G. Bělinského na pokrokovou mládež čtyřicátých až padesátých let	120
A. I. Gercen a revoluce roku 1848	121
M. V. Petraševskij	123
Cyrlometodějské bratrstvo	124

4. VNITŘNÍ A ZAHRANIČNÍ POLITIKA CARISMU (1826—1849)

a) Vnitřní politika

Polské povstání 1830—1831 a monarchie Mikuláše I.	126
Rěč Mikuláše I. k Polákům roku 1835	127

b) Zahraniční politika

Drinopolská mírová smlouva	129
Carské Rusko a likvidace Krakovské republiky	132
Carská intervence v revolučních Uhrách roku 1849	133

5. RUSKO V LETECH KRYMSKÉ VÁLKY (1853—1856)

Stav ruské armády a její výzbroj počátkem roku 1853	134
Bitva u Sinope	136
Rozkazy V. A. Kornilova a P. S. Nachimova	139
Pařížská mírová smlouva	140
Manifést o skončení krymské války	142
Ze Zprávy o činnosti III. oddělení za rok 1855	143
Revoluční parodie na carský manifest o uzavření pařížského míru	145

V. LITERATURA, UMĚNÍ A VĚDA V PRVNÍ POLOVINĚ XIX. STOLETÍ

1. LITERATURA A TISK

N. V. Gogol: Několik slov o Puškinovi	147
Současníci o N. V. Gogolovi	149
V. G. Bělinskij o Rusku roku 1940	153
N. G. Černyševskij o V. G. Bělinském, o samostatnosti ruského myšlení a poslání umění a literatury	155
I. S. Turgeněv o Lovcových zápiscích a o západnictví	157
Růst tisku v Rusku v letech 1833—1860	158

2. UMĚNÍ

M. I. Glinka a mikulášovské Rusko	159
A. N. Ostrovskij a Malé divadlo v padesátých letech	161
A. G. Venčianov o počátcích svého realismu	166

3. ŠKOLA, VĚDA A TECHNIKA

Založení Praktické vysoké školy technologické	167
M. G. Pavlov a založení ruské zemědělské vědy	168
První pokus o elektrické osvětlení v Rusku	170

VI. BURŽOAZNÍ REFORMY ŠEDESÁTÝCH LET XIX. STOLETÍ

1. ROLNICKÉ Hnutí A REVOLUČNÍ DEMOKRATÉ KONCEM PADESÁTÝCH LET

Nevolnické obyvatelstvo Ruska v l. 1857—1858	172
Růst rolnického hnutí v letech 1858—1860	184
Obrana zájmů rolnictva revolučními demokraty	185

- a) Kolokol A. I. Gercena o situaci a boji rolníků koncem padesátých let
- b) N. G. Černyševskij o rolnické občině
- c) N. A. Dobroljubov o západní Evropě a Rusku
- d) Dopis „Ruského člověka“

K. Marx o rolnické reformě	194
----------------------------	-----

2. STATKÁŘI, CARISMUS A ROLNICKÁ REFORMA ROKU 1861

Přípravy statkářů k rolnické reformě	195
Řeč Alexandra II. k maršálkům moskevské šlechty	197
Řeč Alexandra II. ve Státní radě	198
Manifest z 19. února 1861	199

3. REVOLUČNÍ Hnutí V ŠEDESÁTÝCH LETECH

Rolnické hnutí po zrušení nevolnictví v šedesátých letech	202
Přijímání do spolku Zemlja i volja v šedesátých letech	208
Leták „Svoboda“ spolku Zemlja i volja	211
N. A. Někrasov a pokroková mládež šedesátých let	213
Občanská oprava N. G. Černyševského	214

4. DĚLNICKÉ Hnutí V ŠEDESÁTÝCH LETECH

Stížnost báňských dělníků v Permské gubernii na nízké výdělky	217
Stávka dělníků Gusevské huti ve Vladimírské gubernii	218
Nepokoje horníků v Orenburské gubernii roku 1862	219
Nepokoje horníků v Permské gubernii roku 1863	220
O nepokojích horníků v Orenburské gubernii roku 1863	221
Revoluční propaganda v Malcovových závodech v Kalužské gubernii roku 1866	221
Nepokoje dělníků v státních a soukromých závodech v Permské a Tomské gubernii roku 1869	222

5. OPOZIČNÍ LIBERÁLNÍ HNUTÍ V ŠEDESÁTÝCH LETECH A ZEMSTEVNÍ, MĚSTSKÁ A VOJENSKÁ REFORMA

Nejponíženější adresa tverské šlechty (1862)	223
Nejponíženější adresa moskevské šlechty (1865)	225
Nařízení o zemstvech z 1. ledna 1864	226
Nařízení o městech z 16. června 1870	228
Ustanovení o vojenské povinnosti z 1. ledna 1874	229

6. POLSKÉ POVSTÁNÍ ROKU 1863. UKRAJINA, BÍLÁ RUS A LITVA V ŠEDESÁTÝCH LETECH

Provolání revolučního polského ústředního národního výboru	230
Manifest provinční vlády v Litvě a na Bílé Rusi	231
A. I. Gercen o polském povstání roku 1863	232
N. G. Černyševskij o porobené Ukrajině	234
Pronásledování ukrajinské řeči	236

VII. VÝVOJ KAPITALISMU V RUSKU (1861—1894)

B. Engels o vývoji kapitalismu v Rusku	240
B. Engels o ekonomické politice carismu	243
V. I. Lenin o skladbě obyvatelstva ruského státu na sklonku XIX. století	246
V. I. Lenin o růstu obyvatelstva evropského Ruska od roku 1863 do roku 1897	246

1. ZEMĚDĚLSTVÍ

Soukromé vlastnictví půdy v evropském Rusku koncem XIX. století	248
Změna výměry rolnických pozemkových přídělů po reformě z 19. února 1861	248
Růst cen půdy	249
Odliv rolníků z venkova (1861—1900)	250
Přesídlování na Sibiř (1885—1896)	251
Oblasti přesídleneckého hnutí (1885—1894)	252

2. PRŮMYSL, DOPRAVA A OBCHOD

Vzrůst počtu obyvatelstva ve městech	253
Růst měst evropského Ruska v období po reformě (50 gubernií)	254
Železniční horečka v sedmdesátých letech	255
Rozvoj průmyslu v osmdesátých a devadesátých letech	257
S. J. Vitte o stavu ruského průmyslu	258
Statistické tabulky o ekonomice průmyslu, obchodu a dopravy	264

- a) rozvoj železniční sítě
- b) pohyb obrátu ve zboží vzhledem k pohybu obyvatelstva
- c) hodnota úhrnného vývozu a vývozu obilí
- d) vývoz a ceny obilí
- e) kapitál akciových společností
- f) pohyb vkladů ve spořitelnách
- g) vzrůst počtu průmyslových podniků v druhé polovině XIX. století
- h) růst počtu dělníků ve velkých kapitalistických podnicích
- i) rozvoj těžkého průmyslu
- j) rozvoj těžkého průmyslu na Urale a v Donbasu

Cizí kapitál v Rusku	269
Ruský státní rozpočet	271
V. I. Lenin o tempu vývoje kapitalismu v Rusku	273

VIII. NÁRODY RUSKA A NÁRODNOSTNÍ A KOLONIÁLNÍ POLITIKA CARISMU V ŠEDESÁTÝCH A SEDMDESÁTÝCH LETECH

V. I. Lenin o hospodářském vývoji jižní a jihovýchodní části evropského Ruska, Kavkazu, Střední Asie a Sibiře po roce 1861	275
Gruzínská šlechta o rolnické reformě	278
Politika carského Ruska ve Střední Asii	279

IX. DĚLNICKÉ Hnutí V SEDMDESÁTÝCH LETECH

Život mladistvých dělníků v továrně	282
Program ruské sekce I. internacionály	284
Oběžník o boji proti stávkám	286
Řeč dělnického revolucionáře Petra Alexejeva před soudem	287
Stanovy Svazu dělnictva jižního Ruska	290
O potlačení stávků dělníků na stavbě orenburské železnice	291
Revoluční nálada dělníků petrohradských továren a závodů roku 1876	293
Oděští dělníci k výročí Pařížské komuny roku 1878	294
Program Severního svazu ruského dělnictva	295
Tkalcí nové přádelny bavlny na Nové stoce dělníkům všech továren a závodů	297
Proklamace ústředního výboru Severního svazu ruského dělnictva k dělníkům ze dne 24. ledna 1879	298

X. NARODNICKÉ Hnutí V SEDMDESÁTÝCH A OSMDESÁTÝCH LETECH

K. Marx o dozrávání revoluční krize v Rusku v sedmdesátých letech	300
V. I. Lenin o šifitělech osvěty a o narodnicích	301
K. Marx a B. Engels o ruské občině	307
B. Engels o narodnictví	308
V. I. Lenin o programu legálních narodníků	314
A. I. Gercen: Ruský lid a socialismus	315
Program listu Zemlja i volja	316
Od propagandy mezi lidem k individuálnímu teroru	318
Program výkonného výboru organizace Narodnaja volja	320
Dopis výkonného výboru organizace Narodnaja volja Alexandrovi III.	323

POČÁTKY ŠÍŘENÍ MARXISMU V RUSKU

První ruský překlad Marxova Kapitálu	325
--------------------------------------	-----

- Čtyři dopisy N. F. Danielsona Karlu Marxovi
- Zpráva cenzora Skuratova petrohradskému cenzurnímu výboru z 23. března 1872

První seznamování ruských revolučních kruhů s překladem Marxova Kapitálu	330
--	-----

- Revoluční kroužky sedmdesátých let a Kapitál K. Marxe
- Sedmdesátníci a Kapitál K. Marxe
- Kapitál a spory v revolučních kroužcích

XI. POLITICKÁ REAKCE V OSMDESÁTÝCH LETECH

1. VNITŘNÍ POLITIKA CARISMU

Carský manifest z 29. dubna 1881	333
Rolnické hnutí v osmdesátých letech	334
Rolnická banka a ceny půdy	340
Zastavení časopisu Otěčestvennyje zapiski	340
Bezprávnost rolníků	342
Ruský tisk v osmdesátých letech	346

2. NÁRODY RUSKA A NÁRODNOSTNÍ A KOLONIÁLNÍ POLITIKA CARISMU V OSMDESÁTÝCH A POČÁTKEM DEVADESÁTÝCH LET

Moskovskije Vedomosti o porušování sibiřských národů	348
Růst plochy osázené bavlnou ve Střední Asii	350
Ruská kolonizace Střední Asie	350

XII. DĚLNICKÉ HNUTÍ V OSMDESÁTÝCH LETECH. ŠÍŘENÍ MARXISMU V RUSKU

1. DĚLNICKÉ HNUTÍ V OSMDESÁTÝCH LETECH

Průmyslová krize počátkem osmdesátých let	354
Postavení dělníků v osmdesátých letech	359
Dělnické hnutí v osmdesátých letech	366
Požadavky dělníků Morozovovy továrny	370
V. I. Lenin o morozovské stávce a o zákoně z 3. června 1886	371

2. ŠÍŘENÍ MARXISMU V RUSKU. G. V. PLECHANOV A SKUPINA OSVOBOZENÍ PRÁCE

Revoluční dělnické kroužky v Petrohradě v osmdesátých letech	375
Program skupiny Osvobození práce z roku 1884	378
V. I. Lenin o programu skupiny Osvobození práce	381
Projevy petrohradských dělníků na oslavě 1. května roku 1891	382

XIII. ZAHRANIČNÍ POLITIKA CARISMU V DRUHÉ POLOVINĚ XIX. STOLETÍ

N. N. Muravjov-Amurskij o připoutání Dálného východu k Rusku	387
Změna ustanovení Pařížské mírové smlouvy z roku 1856	389
Rusko-německá vojenská konvence z roku 1873	390
Rusko-rakouská vojenská konvence z roku 1873	390
Rusko-rakouská dohoda v Zákupcích	391
Tajná konvence mezi Ruskem a Rakousko-Uherskem	392
Rusko-turecká mírová smlouva v San Stefanu	394
Akt berlínského kongresu	396
Tajná dohoda mezi Ruskem, Německem a Rakousko-Uherskem	398
Rusko-francouzské spojenectví z roku 1891	399
Rusko-francouzská vojenská konvence z roku 1892	401

XIV. ŠKOLA A TISK, VĚDA A TECHNIKA, LITERATURA A UMĚNÍ V DRUHÉ POLOVINĚ XIX. STOLETÍ

1. ŠKOLA A TISK

Počátky vyššího ženského vzdělání v Rusku	403
Růst tisku v Rusku v letech 1861–1895	407

2. VĚDA A TECHNIKA

K. Marx o N. G. Černyševském	408
K. Marx a B. Engels o ruské vědě	410
K. A. Timirjazev: Rozvoj ruské chemie v šedesátých až sedmdesátých letech	412
K. A. Timirjazev: Vývoj ruské zoologie a fyziologie v šedesátých až sedmdesátých letech	417
Knihy I. M. Sečenova Reflexy golovného mozga a ruští čtenáři šedesátých až sedmdesátých let	420
Zakladatel vědeckého půdoznalství V. V. Dokučajev	421
Významný ruský vědec, cestovatel N. M. Prževalskij	423
Historik S. M. Solovjov	425
Historik V. O. Ključevskij	430
Vynalezení radiotelegrafu A. S. Popovem	432

3. LITERATURA

V. I. Lenin: L. N. Tolstoj	435
Revoluční a výchovný význam díla I. S. Turgeněva	439
M. J. Saltykov-Ščedrin o spisovatelově práci a o literatuře	442
A. P. Čechov o spisovatelově práci a o literatuře	447
Pozdravy Slovanů ze zahraničí k odhalení pomníku A. S. Puškina v Moskvě	449
Ruský literární vliv na západní Evropu v padesátých až osmdesátých letech XIX. století	451
Ruská kultura a ideový a společenský vývoj v Gruzii v šedesátých až osmdesátých letech XIX. století	455

4. UMĚNÍ

Moskevské Malé divadlo v šedesátých letech	459
Moskevské Malé divadlo, jeho způsob života, herci a obecnost v osmdesátých a devadesátých letech	463
Vynikající ruský skladatel P. I. Čajkovskij	469
V. V. Štasov: Umělecká statistika	472
V. V. Štasov: I. J. Repin	475
P. M. Treťjakov a jeho obrazová galerie	479
Chronologický přehled dějin SSSR (1790–1900)	494

ČESKO - RUSKÉ VZTAHY A STYKY
(1790—1900)

I. ROZKLAD FEUDÁLNÍHO SPOLEČENSKÉHO ŘÁDU
KONCEM XVIII. STOLETÍ A V PRVNÍ ČTVRTINĚ
XIX. STOLETÍ (1790—1830)

1. JOSEF DOBROVSKÝ V RUSKU A O RUSKU V LETECH
1792—1793
- J. Dobrovský V. F. Durychovi 14. března 1792 505
J. Dobrovský V. F. Durychovi 16. dubna 1792 506
J. Dobrovský V. F. Durychovi 9. října 1792 z Petrohradu 506
J. Dobrovský V. F. Durychovi 4. února 1793 z Olomouce 508
Úryvky z Literárních zpráv... J. Dobrovského 508
Z dodatku k Literárním zprávám...: Srovnání ruské a české řeči 509
2. PRŮCHODY A POBYT SUVOROVHOVOY ARMÁDY V ČESKÝCH
ZEMÍCH V LETECH 1798—1800
- Tisk o průchodu ruského vojska Prahou 510
František Jan Vavák o průchodu ruského vojska 512
Vojtěch Nejedlý Šebestiánu Hněvkovskému 16. července 1799 513
3. ČEŠI A VLASTENECKÁ VÁLKA ROKU 1812
- J. Jungmann A. Markovi 10. srpna 1811 z Litoměřic 514
J. Jungmann A. Markovi 26. března 1812 515
J. Jungmann A. Markovi 16. srpna 1812 515
Novinářská zpráva o obsazení Moskvy Francouzi 515
Novinářská zpráva o porážce Francouzů po vyklizení Moskvy 516
Položení, vzhled, stavení, prostrannost a zlidnění [Moskvy] 517
4. RUSKÉ VOJSKO VE STŘEDNÍ EVROPĚ A V ČESKÝCH
ZEMÍCH V LETECH 1813—1815
- J. Jungmann A. Markovi 2. ledna 1813 518
J. Jungmann A. Markovi 14. srpna 1813 518
Novinářská zpráva o boji u Přestanova a Chlumce v sev. Čechách 519
J. Jungmann A. Markovi 10. září 1813 519
J. Jungmann A. Markovi 24. září 1813 520
J. Jungmann A. Markovi 4. května 1814 520
Z Vavákových pamětí o vítězném postupu ruského vojska 520
5. ZNALOSTI ČECHŮ O POVSTÁNÍ DĚKABRISTŮ ROKU
1825
- F. L. Čelakovský J. V. Kamarýtovi na Nový rok 1826 521
F. L. Čelakovský J. V. Kamarýtovi 28. ledna 1826 522
F. L. Čelakovský J. V. Kamarýtovi 15. února 1826 522
F. L. Čelakovský J. V. Kamarýtovi v srpnu 1826 523

II. PŘECHOD KE KAPITALISMU V DRUHÉ ČTVRTINĚ XIX. STOLETÍ (1830—1849)

1. OHLAS RUSKO-POLSKÉHO POMĚRU V LETECH 1830 AŽ 1835

a) <i>Česká společnost a Rusko za polského povstání v letech 1830—1831</i>	524
J. Plánek F. L. Čelakovskému 18. prosince 1830	525
J. J. Jungmann ml. A. Markovi 13. ledna 1831	525
F. L. Čelakovský J. V. Kamarýtovi 2. února 1831	525
J. J. Jungmann ml. A. Markovi 4. března 1831	526
F. L. Čelakovský J. Plánkovi 12. března 1831	526
J. Jungmann A. Markovi 2. června 1831	526
F. L. Čelakovský J. V. Kamarýtovi 6. srpna 1831	527
F. L. Čelakovský J. Plánkovi 15. října 1831	527
P. J. Šafařík z Nového Sadu J. Kollárovi v Pešti 18. prosince 1831	527
b) <i>F. L. Čelakovský o řeči cara Mikuláše I. k Polákům roku 1835</i>	528
Pražské noviny v listopadu a prosinci roku 1835 o řeči cara Mikuláše I.	528
Výslech F. L. Čelakovského na pražském policejním ředitelství 16. prosince 1835	529
F. L. Čelakovský nejmenovanému adresátu koncem prosince 1835	530
J. Jungmann A. Markovi 24. prosince 1835	531

2. PŘÍMÉ POZNÁVÁNÍ CARSKÉHO RUSKA ČESKÝMI LIDMI V PRVNÍ POLOVINĚ ČTYŘICÁTÝCH LET XIX. STOLETÍ

a) <i>Český obchodník M. Kotler v Rusku a o Rusku v letech 1841—1842</i>	532
Úryvky z popisu jeho pobytu v Rusku	532
b) <i>Karel Havlíček Borovský v Rusku a o Rusku v letech 1843—1844</i>	536
K. Havlíček K. V. Zapovi 3. května 1843	537
K. Havlíček K. V. Zapovi 13. května 1843	539
K. Havlíček K. V. Zapovi 24. října 1843	541
K. Havlíček K. V. Zapovi 16. ledna 1844	542
K. Havlíček K. V. Zapovi 30. dubna 1844	543
K. Havlíček K. V. Zapovi 22. května 1844	544
c) <i>Karel Havlíček Borovský o otázce rusko-polské a ukrajinské roku 1846</i>	545
Slovan a Čech	546

3. ČESKÁ SPOLEČNOST A CARSKÉ RUSKO V LETECH 1848—1849

a) <i>Názory a projevy českých liberálů</i>	550
F. Palacký o Rusku 11. dubna 1848	550
F. L. Čelakovský z Vratislavi dne 8. května 1848 MUDr. V. Staňkovi do Prahy	550
Svolavatelé Slovanského sjezdu do Prahy 5. května proti rusismu	551
J. Helcelet A. V. Šemberovi 15. června 1848	552
K. Havlíček o Rusku v srpnu 1848	552
K. Havlíček o M. A. Bakuninovi v lednu 1849	552
J. K. Tyl o ruské intervenci roku 1849 v Uhrách	554
K. Havlíček: Ruské vojsko v Uhrách	555